

tjak og meiningar

Nú, nú harra professari, eingin øði

Hóast undirritaði onga løtu ivist í, at J.H.W. Poulsen hevði vunnið eina vakurleikakapping okkara millum, dugi eg ikki reiðiliga at skilja, hvat mín illbrýnta skon hevur við málspurningin at gera. Ísland er einasta norðanland, ið hevur tikið henda amerikanska tætt upp við maskulinum „neytaframsýningum“, so vit noyddust hagar, um so var.

Hann skal annars hava takk fyrir sitt bondska svar, sum bert staðfestir, tað, ið var ført fram. Longu í yvirskriftini, sum er tvey orð, krotusmiða og eitt íslenskt, prógvar hann, at málið er ein blanding av íslenskum og heimligum krotusmiði. Við fáum orðum lysti eg fundamentalismuna, og lýsingina staðfestir hann við at fífast á mini sjónarmið fáa innivist í Sosialinum.

Tá ið min góði vinur Torfinn Smith ringdi og bað meg skriva „Sjónarmið“, játtaði eg, skotbráði var stutt, bert sama kvöldið. Her var ein møguleiki at fáa aðra hugsan inn enn tær frá Móðurmálslestrarafelagnum bílegdu gravaltur, sum hava gingið sum ein óhugnalig framhaldissøga í bløðnum allan vetur. Summar av hesum greinum hava beinleis verið sjóvinistiskar og fremmandahatskar. Men vóðar tú tær at øna ímóti fundamentalismuni, so verður tú, um ikki hongdur, so úthongdur.

Hóast J.H.W. Poulsen átti at kent seg skamfuktadán, hann sær sína professoralu berserkaragongd á prenti, so hevur hann sett punktum fyrir øllum víðari kjaki. Fundamentalismen tollir ikki kjak. Og fólk, sum frá Skaparans hond ikki eru so fullfíggið sum hann, andaliga sum líkamliga, troysta sær ikki.

Eitt minsta krav til ein porfessara, sum víðger greinir hjá øðrum, er, at hann ikki stingur greinskrivaranum okkurt í skógvarnar. M.a. spyr hann: „Hvat ilt hava íslendingar gjørt okkum ella lokkað okkum til...?“ Og seinni: „...tú ert ikki maður at svarta íslendingar...“ Ikki við einum orði

varð sagt, at íslendingar lokka ella hava gjørt okkum ilt. Og enn minni havi eg svertað teir. Hetta er professoralur heilaspu. Eg havi stóra virðing fyrir teimum. Laxnes er millum minar favorittar, og Íslendsku Sagaimar eiga heiðurspláss í stevu mini saman við William Heinesen á donskum. Íslendingar hava roynt okkum sannir vinir, men hevur hetta einki við málspurningin at gera. Lat teir um sitt og okkum um okkara.

Bókahandlarir, sum er ein sann fragd at vitja, hava somuleiðis einki við føroyska málið at gera.

Hansara ivasemi mínum kvalifikatiónum víðvíkjandi taki eg sinniliga, hóast tað kanska særir míni avvarðandi. 6 tímar um vikuna í føroyskum lestrarárinu øll geva mær lógarfestan rætt at undirvisa, og nn er loyvt at siga sína hugsan, hóast ein lítill sjálvlók klika hevur tilskilað sær einkarrættin.

3 prentvillar, sum hann í ómegð kroyk seg í, eigur Sosialurin ábyrgdina av. Greinin var telefaxað suður og var ikki lesandi í stóðum. Nú er faksi íslenskt, og tí kunnu vit siga telefax á føroyskum.

Orðatakið um svin er tikið til eftirtektar.

Firtin spyr hann, hvat altjóðamál er, og hví tað skal gloypast hálvrætt. Jú, altjóðamál er tað málið, sum professari og kompaktiskur hoyra til. Løgið at bert annað hetta orðið kann slúkast hálvrætt.

Gátan hevur um okkara leiðir ljóðað: „Fult, tá ið holvir, tómt tá ið stendur.“ Átlanin við greinini var ikki persónligt álöp, men bert ein roynd at fáa onnur sjónarmið inn í ta ómetaligu einsrætting, sum nú valdar. Sýndarlæt at maður, so máttmikil at hann áverkar hvørt mansbarn á klettum (eisini undirritaði) er so erkvisin.

Tryggur lati eg lesaran avgera, hvør okkara loypur gallið úr sær.

Nóg mikið um ússaliga disputats J.H.W. Poulsen

Eitt tekin um, at ein er ikki einsamallur á báti, vóru tey,

ið ringdu til mín og til Sosialin og takkaðu fyrir eina skilagóða grein. Har vóru bæði leik og lærd. M.o. ein skilamaður sum hevur havt málendingina í Glugganum og ein av okkara best umtókta skaldum. So seint sum í kvøld ringdi ein eldri studentaskúllærari í føroyskum. Hann tók undir við øllum og gav mær fleiri áhugaverdar upplýsingar, sum vit kunnu venda aftur til eina aðru ferð.

Sjálvandi skal málið røktast. Men røkt og røkt valdist. Tá ið fólk ikki longur skilir sitt egna mál, tá er røktaði ólukkumáta.

Nú stundar skrivliga ársroyndin til, og gangur sum undanfarin ár, so vil onkur næmingur hava hjálp, tí hann skilir ikki uppgávuna. Lærarin, sum heldur ikki skilir vavgreytin, kann so ringja til Landsskúlafrýsitingina og søkja sær ráð. Men hendir tað, at tænastufólkið, ið hevur gjørt uppgávuna, er burtur í arbeidsrindum, stendur uppgávan óloyst, og næmingurin fær eitt lægri prógv til endin. Men slíkt hevur kanska ongan tyding.

Eftir førmuni havi eg roynt at lisið tað, ið skriva er um jólafundin mikla og teir skilamenn, ið tá striddust. Teirra sak hava nýtíðar málreinsarar (i merking Rich. Longs) gjørt til sína, hóast einki sæst til, at teir gomlu ætlaðu at tala eitt triðja mál ella eitt við íslenskum súrgørð føroyskt. Men sum kunnugt ber væl til at vera meira katolskur enn pávin.

Næstseinstá summar hevði Útvarpið gest, eina skálakonu, sum hevði búð í Íslandi seinasta mansaldurin. Millum annað segði hon, at hon kundi bliva spinnandi ill, tá ið hon hoyrði, hvussu aldargamla móður mál hennara var ryggbrotið. Hon var ikki ein og hvør, men upprunaliga studentaskúllærari í máli og tókst nú við óðrabókutávu. Ritstjóri. (Íslenskt vanligt). Sjálvandi ringdi ein gálin fundamentalistur til hennara og skamskeldaði hana, fyrir tað hon hevði sagt.

Nú kemur mín besti trumf-

ur, sum professarin ikki kann sópa av borðinum sum heimføði og mæn: Aftaná grumbrotið í Sosialinum friggjadagin ringdi eg til hesa góðu konu í Íslandi. Hon helt sosialin og hevði lisið grein mína, sum hon tók undir við av fullum huga. Hon sá onga niður gering av íslendaranum, alt var rætt. Serliga tað sagt var um amerikanisering og avbygging. Íslendarar vóru ómetaliga illa fyrir í norrønu samskipti. Hetta skilafólkið var eins væl skúlað og professarin, og kendi hon íslenska samfelagið innani frá. So segði hon eisini, at vanligt føroyingurin ongar fortreytir hevði fyrir at skilja, hvussu súrgørð okkara mál var við íslenskum.

Tað skuldi heldur kunneleiki í íslenskum til at skilja hvussu føroyskt og íslenskt okkara móðurmál var gjørt. Hetta lat hon heilsa føroyingum. Vónandi fær Sosialurin eitt áhugavert prát við hetta skilafólkið, tá ið hon kemur heim seinast í mánaðinum.

J.H.W. Poulsen kann niðurgera Dan Peteresen so gálið honum lystir, men skálakonu skalar hann ikki.

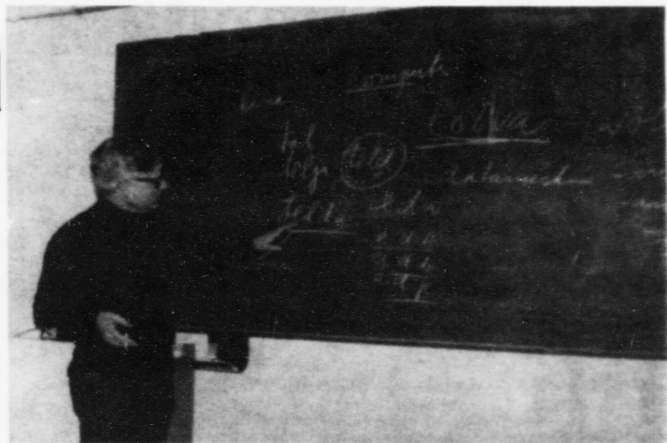
Grannar okkara hava eitt sum eitur pensiónskassi. Hetta eitur á føroyskum samhaldsfastur arbeidsmarknaðareftir lønargrunnur. Vilhelm Johannesen sigst vera einastur her á landi ið klárar hesa longu fløkjun.

Men nevnið tú krotusmið, ert tú grískur, illskur, illbrintur, mænatur, heimføddur, svin, lítið at tær komin og búgvin til sálartroðing.

Dan Petersen

Edvard T. Jónsson! Hvør gestur er tað, ið kallar nýggju landsmenn sínar andlig fátækafólk og málslig rekavætti? Hugsið, vit trivast betur uttan slíka mentan, hóast hon í hesum føri kemur úr Íslandi. Gud viti hvat íslendingar høvdu sagt, um ein lærari í Háskúla Íslands, kroysti teir at tala føroyskt.

D.P.

Skrivstovufólk

Søkt verður eftir skrivstovufólki at byrja skjótast til ber.

Arbeiði fevnir um vanligt fyrifallandi skrivstovuarbeiði, Nærri fæst at vita frá skrivstovuni.

Umsóknir saman við møguligum prógvum og viðmælum skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi 15. juni.

Føroya Arbeiðarafelag

R.C Effersøesgøta 30

Post box 179

110 Tórshavn

Tlf. 1 1864

Skrivstovuavloysari/ frítíðaravloysari

Søktist at byrja 15. juni ella so skjótt til ber.

Føroya Arbeiðsgevarafelag

R.C Effersøesgøta 30

Post box 179

110 Tórshavn

Tlf. 1 1864

Suðuroyar Sjúkrahús 800 Klaksvík

Søkir vegna farloyvi, sjúkrasystir (fulla tíð) í tíðarskeiðnum frá 20. juni 1989 til 20. juni 1990.

Umsóknir við avritum av prógvum v.m., skulu sendast til Fyrirstøðukvinnuna, Suðuroyar Sjúkrahús, 800 Tvøroyri.